

Δασικές πυρκαγιές

Ορισμοί (βάσει της Ερμηνευτικής Δήλωσης του άρ. 24 του Συντάγματος)

Ως δάσος ή δασικό οικοσύστημα νοείται το οργανικό σύνολο άγριων φυτών με ξυλώδη κορμό πάνω στην αναγκαία επιφάνεια του εδάφους, τα οποία, μαζί με την εκεί συνυπάρχουσα χλωρίδα και πανίδα, αποτελούν μέσω της αμοιβαίας αλληλεξάρτησης και αλληλοεπίδρασής τους, ιδιαίτερη βιοκοινότητα (δασοβιοκοινότητα) και ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον (δασογενές). Δασική έκταση υπάρχει όταν στο παραπάνω σύνολο η άγρια ξυλώδης βλάστηση, υψηλή ή θαμνώδης, είναι αραιά.

Με το Ν. 2612/1998 η ευθύνη και ο επιχειρησιακός σχεδιασμός καταστολής των δασικών πυρκαγιών ανατέθηκε στο Πυροσβεστικό Σώμα. Οι απορρέουσες από αυτόν αρμοδιότητες του Πυροσβεστικού Σώματος είναι η έκδοση πυροσβεστικών κανονισμών & διατάξεων, η ετοιμότητα κατά την αντιπυρική περίοδο με βάση το ημερήσιο δελτίο κινδύνου πυρκαγιάς, η οργάνωση παρατηρητηρίων - πυροφυλακίων, η πρόσληψη - κατανομή εποχικού προσωπικού, η κατάρτιση σχεδίων αντιμετώπισης δασικών πυρκαγιών, η ευθύνη φύλαξης της καμένης έκτασης και η οργάνωση μικτών περιπόλων.

Νομικό Πλαίσιο

α) Η πρόληψη των δασικών πυρκαγιών στηρίζεται στα άρθρα 265 & 266 του Ποινικού Κώδικα που τιμωρεί τον εμπρησμό των δασών από δόλο ή και από αμέλεια (με την εξαίρεση του άρθρου 267).

β) Επίσης η πρόληψη στηρίζεται και στην Πυροσβεστική Διάταξη υπ' αριθ. 9/2000 (ΦΕΚ Β'1459), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. 9α/2005 όμοια (Φ.Ε.Κ. Β'1554) και ισχύει «Κανονισμός ρύθμισης μέτρων για την πρόληψη και αντιμετώπιση πυρκαγιών σε δασικές και αγροτικές εκτάσεις».

γ) Για τους εμπρηστές δασών - δασικών εκτάσεων προβλέπεται επίσης η επιβολή διοικητικού προστίμου.

Αίτια των δασικών πυρκαγιών

- Φυσικά αίτια (κεραυνοί, θραύσματα μπουκαλιών κτλ)
- Εμπρησμοί από αμέλεια (τσιγάρα, καύση καλαμιών, σκουπιδιών και ξερών χόρτων, σκουπιδότοποι, ψήσιμο φαγητού κτλ)
- Εμπρησμοί από πρόθεση (δημιουργία βοσκοτόπων, οικοπεδοποίηση κτλ)

- Τυχαία (δευτερογενές αποτέλεσμα άλλων ατυχημάτων π.χ. πτώση εναερίων μέσων)

Είδη δασικών πυρκαγιών

α) Υπόγειες πυρκαγιές

Οι υπόγειες πυρκαγιές επεκτείνονται στις ρίζες και στις ύλες που αποσυντίθενται και βρίσκονται θαμμένες στο έδαφος όπως φύλλα, πευκοβελόνες κ.λπ. Οι πυρκαγιές αυτές είναι ασήμαντης έντασης αλλά η κατάσβεσή τους είναι αρκετά επίπονη, ενώ μπορούν να γίνουν η αιτία μιας μεγαλύτερης υπέργειας πυρκαγιάς, εάν αμεληθούν.

β) Έρπουσες πυρκαγιές (εδάφους)

Με τον όρο έρπουσες πυρκαγιές εννοούμε αυτές που καίνε επιφάνειες πολύ κοντά στο έδαφος (<2 μέτρα) όπως πευκοβελόνες στο έδαφος, θάμνους, χόρτα, πεσμένους κορμούς και μικρά δέντρα. Συνήθως αποτελούν την πλειοψηφία των δασικών πυρκαγιών. Εάν λάβουν διαστάσεις αποτελούν το προθάλαμο για τις επικόρυφες πυρκαγιές.

γ) Επικόρυφες πυρκαγιές (κορυφής ή κόμης)

Επικόρυφες πυρκαγιές είναι αυτές που επεκτείνονται στα ψηλά τμήματα ενός δάσους (> 2 μέτρα) όπως κλαδιά, φύλλα και κορμούς δέντρων. Είναι συνήθως μεγάλης έντασης και επικινδυνότητας αφού αναπτύσσονται ταχύτατα χωρίς απαραίτητα να ακολουθεί πυρκαγιά και στο έδαφος.

δ) Μικτές πυρκαγιές

Συχνά κατά την ελεύθερη εξάπλωση μιας δασικής πυρκαγιάς συνυπάρχουν τουλάχιστον δύο από τα ανωτέρω είδη πυρκαγιών. Σε αυτές αναφερόμαστε ως μικτές και είναι οι πιο επικίνδυνες μιας και οι συνθήκες που δημιουργούν είναι απρόβλεπτες.

Μέρη δασικής πυρκαγιάς

Κεφαλή ή μέτωπο μιας δασικής πυρκαγιάς ονομάζεται το πιο γρήγορα κινούμενο μέρος της.

Πλευρές είναι τα τμήματα της περιμέτρου περίπου παράλληλα προς την κύρια κατεύθυνση διάδοσης της πυρκαγιάς και χαρακτηρίζονται ως δεξιά ή αριστερή πλευρά ανάλογα από το πως βρίσκονται όταν κοιτάμε το μέτωπο από πίσω.

Βάση ή ουρά της πυρκαγιάς ονομάζουμε το αντίθετο

μέρος από το μέτωπο.

Νησίδες είναι εκτάσεις μέσα στη περίμετρο της πυρκαγιάς οι οποίες δεν κήκων.

Κηλίδες είναι οι πυρκαγιές που προκαλούνται μπροστά από το κυρίως μέτωπο της πυρκαγιάς εξαιτίας του φαινομένου της κηλίδωσης.

Κατάσβεση δασικών πυρκαγιών

Η κατάσβεση των δασικών πυρκαγιών όπως και κάθε άλλη πυροσβεστική επιχείρηση απαιτεί έμπειρο και εκπαιδευμένο προσωπικό. Ειδικότερα όμως οι δασικές πυρκαγιές απαιτούν πολύ καλή φυσική κατάσταση του προσωπικού. Τα εργαλεία, υλικά και μέσα που χρησιμοποιούνται στην κατάσβεση των δασικών πυρκαγιών είναι φορητά εργαλεία, πυροσβεστικές εγκαταστάσεις, πυροσβεστικά οχήματα, εναέρια μέσα, χωματουργικά μηχανήματα και κατασβεστικά υλικά.

Πυροσβεστικές εγκαταστάσεις

Για την αποτελεσματική χρήση πυροσβεστικών εγκαταστάσεων οι φλόγες δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν σε ύψος το 1,5 μέτρο. Η χρήση του νερού θα πρέπει να γίνει με οικονομία, ιδιαίτερα τις πρώτες στιγμές που η διαδικασία ανεφοδιασμού, δεν έχει οργανωθεί. Για τη δημιουργία εγκαταστάσεων προτιμώνται σωλήνες μικρής διαμέτρου διότι διευκολύνουν τόσο την εγκατάσταση όσο και την πιθανή μεταφορά της. Να γίνεται υπολογισμός των υψομετρικών διαφορών για την αύξηση ή ελάττωση της πίεσης. Κατά ένα πρακτικό κανόνα έχουμε αύξηση ή μείωση πίεσης κατά 1 atm / 10m υψομετρικής διαφοράς.

Πάντοτε διατηρούμε εντός της δεξαμενής το 10% - 20% περίπου του νερού για αυτοπροστασία.

Συμπαγής βολή χρησιμοποιείται μόνο όταν έχουμε εξασφαλίσει επάρκεια νερού για το διαχωρισμό της καύσιμης ύλης του εδάφους, μεταξύ καμένου - άκαυτου.

Ανά 100 - 200 μέτρα περίπου της εγκατάστασης να χρησιμοποιείται δίκρονο ή άλλη διάταξη που να επιτρέπει τη διακοπή της ροής του νερού για αντικατάσταση ή προσθήκη σωλήνα.

Άμεσος έλεγχος της πυρκαγιάς με φορητά μέσα μπορεί να εφαρμοσθεί στις περιπτώσεις που το ύψος των φλογών δεν ξεπερνά το ένα (1) μέτρο.

Διάνοιξη αντιπυρικής ζώνης

Η διάνοιξη αντιπυρικής ζώνης είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος καταπολέμησης των δασικών πυρκαγιών. Η αντιπυρική ζώνη ανοίγεται στην παρυφή της πυρκαγιάς όταν οι συνθήκες το

επιτρέπουν διαφορετικά αυτή ανοίγεται σε κατάλληλη θέση. Για τη διάνοιξη μιας αντιπυρικής ζώ-

νης μπροστά προχωρεί μια ομάδα με αλυσοπρίονα η οποία κόβει τα κλαδιά των δέντρων μέχρι το

ύψος που φθάνουν και τα απομακρύνει ενώ πίσω ακολουθεί μια δεύτερη ομάδα η οποία με τσάπες,

φτυάρια και άλλα εργαλεία χειρός καθαρίζει τη σχηματιζόμενη αντιπυρική ζώνη. Πολλές φορές,

όταν οι συνθήκες το επιτρέπουν, μετά την ομάδα με τα αλυσοπρίονα ακολουθεί μπουλντόζα ή άλλο

μηχανικό μέσο. στην περίπτωση αυτή τα δένδρα πρέπει να κόπτονται.

Το ύψος της σχηματιζόμενης ζώνης θα πρέπει να είναι τουλάχιστον μιάμιση φορά το ύψος της

βλάστησης.

Αεροπυρόσβεση

Η χρήση αεροσκαφών και ελικοπτέρων στην καταστολή των δασικών πυρκαγιών βοηθά πολύ τα επίγεια τμήματα. Θα πρέπει όμως να έχουμε πάντοτε υπόψη μας ότι τα παραπάνω είναι μέσα

ελέγχου της πυρκαγιάς και όχι πλήρους κατάσβεσης. Σε πολύ σπάνιες περιπτώσεις μια δασική πυρ-

καγιά σβήνει μόνο με εναέρια μέσα. Αποστολή των εναερίων μέσων είναι:

- Η ελάττωση του ύψους φλογών και της εκλυόμενης θερμότητας
- Ο περιορισμός των πυρκαγιών που ξεσπούν σε απομακρυσμένα σημεία
- Η διάσωση προσωπικού το οποίο έχει εγκλωβιστεί από τη πυρκαγιά

Βασικές αρχές ασφάλειας προσωπικού σε δασικές πυρκαγιές (σχετικές διαταγές Α.Π.Σ.)

Η ασφάλεια του προσωπικού αποτελεί το πρώτιστο καθήκον κάθε επικεφαλής (υπεύθυνου επέμ-

βασης) σε συμβάν, καθώς από αυτήν καθορίζεται άμεσα και μονοσήμαντα η επιτυχής διαχείρισή

του. Ένα ατύχημα στην πρώτη γραμμή της πυρκαγιάς/συμβάντος δημιουργεί επιπλοκές και πολλα-

πλασιαστικά φαινόμενα (domino) που δυσχεραίνουν την κατάσβεση / διάσωση, καθώς επηρεάζε-

ται αρνητικά η ψυχοσωματική απόδοση όλων των επεμβαίνοντων, χωρίς να συνυπολογισθεί και η

απαίτηση για ανάλωση περισσότερου χρόνου, με χρήση περισσότερου προσωπικού και μέσων.

Ι. Γενικοί κανόνες ασφάλειας προσωπικού σε δασικές πυρκαγιές

Η αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών, όπως κάθε πυροσβεστική επιχείρηση περικλείει πάντα

πολυποίκιλους και απρόβλεπτους κίνδυνους, οπότε πέραν της προσοχής του επικεφαλής που πρέ-

πει να έχει πλήρη και σαφή εικόνα ανά πάσα στιγμή για την κατάσταση, όλο το προσωπικό πρέπει

να έχει τεταμένη την προσοχή του για την αποφυγή επικίνδυνων συνθηκών για την ασφάλειά, την

υγεία τους και να μεταδίδει άμεσα κάθε σχετική πληροφορία.

Ιδιαίτερη προσοχή θα δίνεται στην τήρηση των παρακάτω Γενικών Κανόνων:

1. Ο επικεφαλής πρέπει να φροντίζει ώστε ο ίδιος και το προσωπικό του να μην κουράζονται ψυχοσωματικά υπερβολικά ώστε να διατηρούν εφεδρεία δυνάμεων για να αντεπεξέλθουν σε

κάθε απρόβλεπτη κατάσταση άμεσα επικείμενου για αυτούς κινδύνου (π.χ. για διαφυγή ή / και

υποχώρησή τους). Επομένως πρέπει να μεριμνά για έγκαιρη αντικατάσταση του προσωπικού,

αλλά και του ιδίου.

2. Η πειθαρχία και η άμεση αλληλοενημέρωση αποτελεί βασικό παράγοντα ασφάλειας.

3. Προσωπικό ακατάλληλα εφοδιασμένο και ενδεδυμένο πρέπει να απομακρύνεται έως ότου επανέλθει στην επιχείρηση με τα επιβαλλόμενα μέσα επέμβασης, ατομικής προστασίας

(Μ.Α.Π.) και στολή που του έχει χορηγηθεί. Η σωστή ενδυμασία κατά την κατάσβεση δασικών πυρκαγιών αποτελεί ουσιαστικό παράγοντα ασφαλείας και ο επικεφαλής πρέπει να ελέγχει το

προσωπικό του εάν φέρει κανονικά τη στολή επεμβάσεων σε πυρκαγιές, τα Μ.Α.Π. και γενικά όλο τον εξοπλισμό που του έχει χορηγηθεί.

4. Άτομα που ενεργούν υπό το κράτος έντονης συγκίνησης πρέπει να απομακρύνονται, έως ότου

επανέλθουν σε κατάσταση ήρεμης συνεργασίας επί του συμβάντος.

5. Ο Επικεφαλής να μεριμνά για επάρκεια προσωπικού, μέσων (οχημάτων, εργαλείων, κ.λπ.) και

41

υλικών (κατασβεστικών, καυσίμων κ.α.).

Ποτέ κανείς από το προσωπικό δεν θα εργάζεται 6. μόνος ή χωρίς να έχει οπτική τουλάχιστον

επαφή με άλλον έναν και πάλι κατ' ελάχιστον επεμβαίνοντα. Οι πιο προκεχωρημένοι (αυλοφό-

ροι) πρέπει να έχουν πάντοτε καλή (ασύρματη) επικοινωνία τουλάχιστον με τους πιο πίσω από

αυτούς εργαζόμενους και οπωσδήποτε με το Πυροσβεστικό Όχημα τους

7. Πρέπει να εξασφαλίζονται ανά πάσα στιγμή τουλάχιστον δύο ανεξάρτητες οδεύσεις διαφυγής

καθώς πάντοτε υπάρχει η πιθανότητα αποκλεισμού της μίας, αφού η ταχύτητα μιας πυρκαγιάς

αυξομειώνεται και η κατεύθυνσή της αλλάζει ανάλογα με τις κατά κανόνα μεταβαλλόμενες συνθήκες και μπορεί να μας παγιδεύσει.

8. Οι αλλαγές της έντασης και της κατεύθυνσης του ανέμου, αλλά και της σχετικής του υγρασίας,

πιθανό να απαιτήσουν αλλαγή του σχεδίου επέμβασης, δεδομένου ότι επηρεάζεται η διαδικασία της καύσης με επίπτωση στην ένταση και ταχύτητα της μετάδοσης της πυρκαγιάς, που για την εφαρμογή του πρέπει άμεσα και συνεχώς να ενημερώνεται το προσωπικό ώστε να μην

εμπλακεί σε επικίνδυνες καταστάσεις.

9. Σε περίπτωση που το προσωπικό δεν γνωρίζει την μορφολογία του εδάφους και τις ιδιαιτερό-

τητές του ή όταν δεν έχει καλή ορατότητα (καπνός ή νύχτα), τότε υπάρχει αυξημένος κίνδυνος

τραυματισμών (από πτώσεις, κλαδιά, φίδια, εγκαταλειμμένα πυρομαχικά κ.λ.π.), οπότε όλες οι

κινήσεις πρέπει να γίνονται με μεγαλύτερη προσοχή.

10. Η κατάσβεση της πυρκαγιάς σε περιοχή με έντονη κλίση ενέχει τον κίνδυνο να κυλήσουν από

τα ψηλότερα προς τους επιχειρούντες φλεγόμενα υλικά, ή να μεταδοθεί με κηλίδωση φωτιά

στα χαμηλότερα από αυτούς σημεία και να τους απειλήσει, οπότε και πάλι να γίνεται εκ των προτέρων εκτίμηση της σκοπιμότητας επέμβασης από χώρους με τέτοιες κλίσεις ή από αλλού με καλύτερες συνθήκες. Κυρίως να αποφεύγεται η επέμβαση από σημεία τα οποία εύκολα μπο-

ρούν δημιουργήσουν συνθήκες του φαινομένου της καμινάδας.

11. Όταν έχουμε φαινόμενο κηλίδωσης υπάρχει κίνδυνος να εγκλωβιστούμε ανάμεσα σε δυο μέ-

τωπα πυρκαγιών. Πρέπει όλοι οι εμπλεκόμενοι ανά πάσα στιγμή να είναι ενήμεροι για την πι-

θανή κίνηση του μετώπου της πυρκαγιάς, την τοπική ένταση και κατεύθυνση του ανέμου, την

ακολουθούμενη τακτική. Η επικοινωνία όλων προς όλους τους επιχειρούντες στο συμβάν πρέ-

πει να είναι πάντοτε καλή. Για την αποφυγή του φαινομένου ταυτόχρονης εκπομπής δύο ή και

περισσότερων χρηστών αλλά και την ορθότερη διαχείριση του συμβάντος, ο έχων το γενικό συντονισμό και την επιχειρησιακή ευθύνη, έχει προτεραιότητα στις ασυρματικές κλήσεις ένα-

ντι των υπολοίπων. Μόνο σε περίπτωση επιτακτικής ανάγκης ή ιδιαίτερου κινδύνου μπορεί να

διακοπεί ή αν απασχολεί τρίτος τον διάλογο επικοινωνίας (π.χ. σοβαρός τραυματισμός, ατύχημα,

εγκλωβισμός ατόμου στην πυρκαγιά κ.λ.π.). Σε κάθε περίπτωση η διαταγή «σιγή ασυρμάτου»

που θα δίδεται επιφέρει την έννοια του απόλυτου και του άμεσου προς όλες τις Πυροσβεστικές

δυνάμεις και τους εμπλεκόμενου φορείς.

12. Η μη πλήρης κατανόηση των εντολών μπορεί να οδηγήσει σε εσφαλμένη αντιμετώπιση της

πυρκαγιάς και να θέσει το προσωπικό σε κίνδυνο.

II. Ειδικοί κανόνες σε περίπτωση παγίδευσης σε δασική πυρκαγιά

1. Ο πάντοτε αφυπνιστικός, δημιουργικός και φίλος ΦΟΒΟΣ ποτέ να μην εξελίσσεται σε ΤΡΟΜΟ

και ακόμα χειρότερα σε ΠΑΝΙΚΟ που συνεπάγονται ανόητες και παράλογες συμπεριφορές.

2. Για αποφυγή έκθεσης σε θερμική ακτινοβολία, προστατευθείτε σε κοιλότητες ή ρηγματώσεις

εδάφους, σε νερό (πισίνας, υδατοδεξαμενής, γούρνας, ρυακιού, κ.λ.π.) πίσω από κάποιο βράχο,

κορμούς δένδρων ή άλλο ογκώδες αντικείμενο που μπορεί να σας παρέχει θερμική κάλυψη.

3. Δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται φρεάτια ή/και σπηλιές γιατί ενδέχεται να καταναλωθεί το

οξυγόνο που περιέχουν.

4. Εάν πρέπει να διαφύγετε σε καμένη περιοχή μην καθυστερείτε.

42

4.1 Επιλέξτε μια θέση με ύψος φλογών όχι μεγαλύτερο από 1,5 μ και πλάτος το πολύ 9μ εντός της καμένης περιοχής

4.2 Μεταβείτε σε καμένη περιοχή ή περιοχή χωρίς εύφλεκτα υλικά, όπου όμως να εξασφαλίζεται η σχετική θερμική άνεση (μείωση ακτινοβολίας ακόμα και με βρεγμένα ή μη υφάσματα, Μέσα και υλικά) και αναπνεύσιμος (έστω και από συσκευές) αέρας.

4.3 Περάστε όσο το δυνατόν ταχύτερα αν απαιτηθεί από περιοχές με υψηλή θερμοκρασία ή ακτινοβολία.

4.4 Εάν οι φλόγες είναι πολύ ψηλές δημιουργήστε καμένη περιοχή και εισέλθετε σε αυτή για προστασία από την ακτινοβολία

4.5 Εάν δεν προλαβαίνετε να διαφύγετε πέστε μπρούμυτα και καλύψτε το σώμα σας με τον προσφορότερο τρόπο (ενδεικτικά κατεβασμένα μανίκια και σηκωμένο γιακά από το χιτώ-

νιο της στολής, χρήση καταφύγιου πυρκαγιάς εφόσον έχει διατεθεί κ.λπ.) ώστε οι πιθανότητες επιβίωσης να είναι μεγαλύτερες.

4.6 Μην τρέχετε εκτός αν η όδυσή σας είναι ασφαλής.

4.7 Βάλτε ένα βρεγμένο μαντήλι ή ύφασμα μπροστά από τη μύτη σας, βοηθάει στην αποφυγή εισπνοής πυκνού καπνού καθώς και στην ψύξη και φιλτράρισμα του αέρα στην περίπτωση που η ένταση της θερμικής ακτινοβολίας είναι χαμηλή, δεν ισχύει σε αντίθετη περίπτωση.

Σε περίπτωση π 5. ου παγιδευτείτε κοντά σε πυροσβεστικό όχημα:

5.1 Μη διστάσετε να εγκαταλείψετε το όχημα εάν η διαφυγή με αυτό είναι αμφίβολη ενώ υπάρχει άλλη ασφαλέστερη οδός ασφαλείς δίοδος διαφυγής.

5.2 Ενημερώστε τον επικεφαλής για τον κίνδυνο που διατρέχετε

5.3 Καλέστε μέσα από το συντονιστή τα εναέρια μέσα ώστε να ρίξουν βολές διάσωσης η να σας καθοδηγήσουν σε ασφαλές μέρος.

5.4 Οδηγήστε το όχημα σε περιοχή όπου δεν υπάρχουν καύσιμα υλικά κάτω η γύρω από αυτό.

5.5 Όταν κινείστε σε καμένη περιοχή με το όχημα, θέστε σε λειτουργία την αυτοπροστασία του οχήματος, καθώς ενδέχεται να σβήσει ο κινητήρας του αυτού εάν παραμείνει για μεγάλο χρονικό διάστημα μέσα σε πυκνό καπνό.

5.6 Σε κατάσταση απόλυτης παγίδευσης και εφόσον έχουν εξαντληθεί άλλοι τρόποι διάσωσης – διαφυγής που είναι εφικτοί :

5.6.1 Μπείτε μέσα στη δεξαμενή του οχήματος όταν αυτή είναι σχετικά γεμάτη με νερό (3/4 του βυτίου τουλάχιστον), η θυρίδα πλήρωσης επιτρέπει την πρόσβαση και αν είστε σίγουροι για τις ικανότητές σας μέσα σε αυτό, αφού η θερμοκρασία εκεί δεν αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά. Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανωτέρω ενέργεια είναι η εξασφάλιση επαρκούς ποσότητας οξυγόνου για την αναπνοή. Ενδείκνυ-

ται για την εξασφάλιση οξυγόνου η χρήση αναπνευστικής συσκευής που λειτουργεί καλά όταν εμβαπτιστεί σε μικρό βάθος και οπωσδήποτε χωρίς να κλειστεί η θυρίδα της δεξαμενής. Στη συνέχεια, ακόμα και στην περίπτωση που αναφλεγούν στοιχεία του οχήματος (π.χ. ελαστικά, πλαστικά κ.α.), αλλά έχει διαπιστωθεί ότι η εξωτερική ακτινοβολία έγινε ανεκτή (πέρασε το μέτωπο/φλόγες και ο χώρος θεωρείται ως καμένος), εξέλθετε από το βυτίο. Η ενέργεια αυτή αντενδείκνυται όταν το νερό της δεξαμενής ξεπεράσει στους 42 OC διότι το ανθρώπινο σώμα κινδυνεύει από θερμοπληξία και στη συνέχεια από λιποθυμία, με αποτέλεσμα είτε να πνιγείτε, είτε να απολέσετε τη ζωή σας από θερμοπληξία ή να καείτε.

5.6.2 Κλειστείτε μέσα στη καμπίνα του οχήματος καλύπτοντας εσωτερικά τις γυάλινες επιφάνειες με υλικά όπως βρεγμένα τζάκετ, υπνόσακους, κουβέρτες κ.α., καθώς και να

43

έχετε οπωσδήποτε φορέσει την αναπνευστική συσκευή ή/και προσωπίδες με φίλτρο για να αναπνέετε και έχοντας και αυλό σε λειτουργία (αν έχει νερό και αφού κλείσει με βρεγμένα υλικά το παράθυρο από όπου διέρχεται η εγκατάσταση) μέσα στην καμπίνα. Σκόπιμο είναι να καλύψετε (αν υπάρχει δυνατότητα) με βρεγμένα υλικά τις σωληνώσεις παροχής και την δεξαμενή καυσίμου του Οχήματος και να απομακρύνετε από τον χώρο του άλλα υγρά καύσιμα (δοχεία και εργαλειομηχανές Εσωτερικής καύσης).

Μόλις εκτιμήσετε ότι έχουν αποκατασταθεί ανεκτές και βιώσιμες συνθήκες στο χώρο σας, πρέ-

πει κατά προτεραιότητα να προβείτε στη διαφυγή σας προς ασφαλή περιοχή, ώστε να θεωρείται

τελεσθείσα η αυτοδιάσωσή σας. Στη συνέχεια, αφού θεωρείτε ότι έχετε διασωθεί και αισθανθείτε

ασφάλεια, ενημερώνετε σχετικά και εξετάζετε την δυνατότητα διάσωσης του οχήματος και του

εξοπλισμού.

Επισημαίνεται ότι η επιλογή των δύο ανωτέρω ενεργειών για αυτοδιάσωση, είναι εξαιρετικά πα-

ρακινδυνευμένες.

III. Ειδικοί κανόνες αποφυγής κινδύνων από ρίψεις εναερίων μέσων

Πρέπει να υπάρχει καλή επικοινωνία μεταξύ των επίγειων δυνάμεων και των εναέριων μέσων,

καθώς και άμεση διαρκής ενημέρωση του προσωπικού.

Λήψη μέτρων που καταστούν ορατή από τα 1. εναέρια μέσα την παρουσία του προσωπικού εδάφους – ανακλαστικά γιλέκα και αναμμένοι φάροι οχημάτων.

2. Απομάκρυνση του προσωπικού σε απόσταση 60μ κάθετα προς την κατεύθυνση των ρίψεων

των αεροσκαφών και 200μ προς τη φορά.

3. Απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή σε περιοχές όπου έχουν ριφθεί επιβραδυντικά μέσα κατάσβε-

σης διότι αυτά είναι πολύ ολισθηρά ιδίως σε βράχια ή κορμούς

4. Πέστε κάτω μπρούμυτα με το κράνος στο κεφάλι σε περίπτωση που είστε μέσα στο χώρο ρίψης, με το κεφάλι σας να είναι προς τη κατεύθυνση από την οποία έρχεται το εναέριο μέσο.

Καλυφθείτε πίσω από χοντρό κορμό δένδρου κατά τη στιγμή που γίνεται η ρίψη και μόνο (κατ'

εξαίρεση του κανόνα της προηγηθείσας παρ. 2), ώστε να μη φαίνεστε από τον πιλότο, φορώντας πάντα κράνος και ότι άλλο προστατευτικό του σώματός σας διαθέτετε.

5. Τοποθετείστε τα εργαλεία σας σε απόσταση ή πετάξτε τα μακριά σας κατά την ρίψη που ανα-

μένετε να δεχθείτε, ώστε να μην σας τραυματίσουν αν εκτιναχθούν. Γενικά προσέξτε να μην

εκτιναχθούν αντικείμενα και κλαδιά προς εσάς από την ορμή της ρίψης.

6. Κρατηθείτε από κάτι στέρεο για μην παρασυρθείτε από το νερό.

7. Τοποθετήστε το κεφάλι σας προς την κατεύθυνση που έρχεται το αεροσκάφος φορώντας κράνος ή καλύπτοντάς το με οτιδήποτε κατάλληλο και μην τρέχετε να διαφύγετε εκτός και αν

υπάρχει ασφαλής οδός διαφυγής.

8. Μετά τη λήξη των επιχειρήσεων εφόσον ο εξοπλισμός ή/και ο ιματισμός έχουν διαβρεχτεί με

αφρογόνα επιβραδυντικά ή άλλα διαλύματα απαιτείται ο καθαρισμός του εξοπλισμού και η αλλαγή των ρυπαρών ενδυμάτων-υποδημάτων πριν την είσοδο του προσωπικού στο όχημα.

Όλοι οι ειδικοί εκ των παραπάνω κανόνων (Κεφ II & III), τηρούνται – εκτελούνται και εφαρμόζο-

νται μετά από εκτίμηση – κρίση του ενεργούντα και υλοποιούνται κατά περίπτωση, καθώς οι Δα-

σικές Πυρκαγιές αποτελούν δυναμικά φαινόμενα δηλαδή η μία δεν είναι ίδια με την άλλη, αφού με

έστω και ελάχιστη αλλαγή σε μία και μόνο παράμετρο της αλλάζει άρδην τη μορφή της και βέβαια

υπάρχει πραγματική (de facto) κατάσταση ανάγκης. Ακόμη και ο αυτοσχεδιασμός είναι χρήσιμος,

που είναι μια συνηθισμένη διαδικασία των εμπλεκομένων στο πρώτο στάδιο των εκτάκτων κατα-

στάσεων, αφού κανένα σχέδιο δεν μπορεί να προβλέψει με ακρίβεια την κάθε συγκεκριμένη κα-

τάσταση και τις επιπτώσεις της. Ο αυτοσχεδιασμός, όμως, πρέπει να βασίζεται στην πλήρη γνώση

των ανωτέρω βασικών αρχών ασφάλειας.